

vis paa, at for Kvinder vilde der ikke være Tvivl om, hvor vidt det var Ret at bespise de sultne Skolebørn, eller om, at dette var fuldt ud forsvarligt overfor Borgerne, der ved deres Underskrifter har støttet Kvindernes Andragende og vist, at de anser dets Bevilgelse som lykkebringende for Samfundet.

Madadressens Behandling

Borgerrepræsentationen.

I Mandags blev saa Kvindernes Andragende om Madsteder ved Kommuneskolerne sat til Forhandling ved Borgerrepræsentationsmødet. Borgmester Hansen havde allerede flere Dage i Forvejen igennem Berlingske Tidende offentlig afgivet sin Betænkning om Sagen, som vi i foranstaaende Artikel har udtalt os om.

Parolen syntes derved at være givet de høje Herrer; men vi havde dog neppe tænkt os, at fordi Magistraten paa Embedsvegne føler sig forpligtet til at holde Haanden over Pengekassen, alle Borgerrepræsentanterne, som er valgte af Byens Borgere og som dog nærmest maa være et Udtryk for de menige Folk, saaledes vilde lade sig binde af Magistratens Udtalelser.

Viceformanden, Tømmermester Keyser, talte med Anerkendelse om de Punkter i Adressen, som omtalte de unge Pigers Oplæring ved Madstederne, men havde saa mange Betæneligheder ved de omfattende Planer, der var antydet og laa gemt i Kvindernes Andragende, at han af lutter Betæneligheder foretrak, at Kommunen intet foretog sig i denne Sag. Kommandør Gjødese talte varmt de sultne Børns Sag, og han fortjener Kvindernes Tak herfor. Han motiverede sit Forsvar for de smaas Ret til Mad paa Skolen med de samme Grunde, som vi her i Kvindebladet atter og atter har fremhævet, at et Samfund ikke har Raad til at bortødsle sine Kræfter ved at forsømme de smaa.

Dog var han enig med Magistraten i dens Principer, at det er ikke Kommunens Pligt at bespise de sultne Børn, men for ham var det for kostbart at fastholde Principet, naar det gik ud over de smaas Sundhed, og for Resten var man allerede kommen ud over Principet, idet man var begyndt at give Børnene Mad paa Skolen. Spørgsmaalet var derfor blot, om vi ikke nok kunde gaa noget videre, og „vi bør hjælpe med rund Haand“, tilføjede han.

Professor Hommel talte stokkonservativt om Kommunens Pligt til at hindre den Skraaplan, man var kommen ind paa ved at lade Børnene spise paa Skolen; de burde have Hjælpen i Hjemmet, at de sammen med Forældrene kunde nyde Familiens Glæder (?).

Borgmester Hansen replicerede til Kommandør Gjødese, at Kommunen var gaaet saa vidt, som den turde gaa; han talte derefter om den private Godgørenheds Velsignelse i samme Aandedrag, som han paaviste den store Fordel, det for Børnenes Vedkommende var, at Kommunen havde tilladt Bispisningen paa Skolen. Den gode Luft, det renlige og ordenlige ved Spisningen midt

paa Dagen, i Stedet for naar Børnene tidt først i sildig Aftentime kunde faa Maden i Hjemmet, var for ham en vigtig Sag. Borgmesteren priste England, hvor den private Godgørenhed havde overtaget Forpligtelsen mod de fattige Folks Børn, som Mønsterland for os, imod Paris, hvor Kommunen bespiste de sultne Skolebørn. Han mente, at Answeret fra Forældrenes Side vilde blive svagere, dersom Kommunen i Aften vilde sige Ja til Andragendet.

Kommandør Gjødese derimod troede ikke, at Forældrene ved dette „Nej“ i Aften vilde føle sig en eneste Smule mere ansvarfulde, og de smaa uforkyndt sultne Børn maatte fremdeles lide. Han havde ønsket, at der var fremkommet et bestemt Forslag om, hvor vidt Kommunen kunde gaa.

Men hvorfor kom Hr. Kommandøren ikke selv med et bestemt Forslag om en Sum, som Kommunen kunde skænke til de sultne Børn, der dog af alle erkendes som noget, der ikke blot er til i Fantasien?

Hvorfor tav alle de Herrer, om hvem vi véd, de ikke alene har Kendskab til de virkelige Forhold, men ogsaa har Hjerte for Samfundets Vel? Vidste de ikke, at mange Mødre med bankende Hjerter ventede det Svar, som for deres Børn betød mindre Lidelse og mere Sundhed og Modtagelighed for Skoleundervisningen?

Det maatte være en underlig Kontrast for de Forældre, der kom op i den dejlige, varme, oplyste Sal, hvor de høje Herrer sad vel til Mode, at høre dem rolig negte at give lidt af det tilbage, som Samfundet skylder disse forurettede smaa; underligt var det for dem, derefter at komme hjem og se de blege smaa kaste sig urolig paa det fattige Leje, hvor de endnu med Taarer paa Kinden var slumret ind uden Mad, ubevidst sukkende:

Endnu en Vinter mere i Lidelse og Nød.

Vi vil nu blot haabe, at dette „Nej“ fra Kommunens Side vil stramme det private Selskab, „Friskolebørns Bispisning“, op til en alvorlig Henvendelse, ikke alene til enkelte Mennesker, men ogsaa til den Kommune, der i saa høje Toner har prist den private Godgørenhed.

Fra Københavns Magistrat har Fru Johanne Meyer modtaget følgende Skrivelse:

„Efter at det hertil indsendte Andragende, betreffende Bispisningen af Børn i Kommunens Friskoler, har været forelagt Kommunalbestyrelsen, undlader jeg ikke at meddele, at denne har vedtaget at besvare dette Andragende derhen, at Bispisningen af Friskolebørnene ikke vil kunne overtages for Kommunens Regning.

H. N. Hansen.

Til Komiteen for de samlede

Kvindeforeninger.“

Religionsundervisningen i Skolerne.

For at undgaa Misforstaaelse over for mine Artikler her i „Kvindebladet“, maa jeg bede Redaktionen godhedsfuldt optage følgende Bemærkninger til Frida Schmidt:

1. De forstaar ikke, „hvorledes man kan undervise i Historie uden at omtale de forskellige Kristne og Ikkekristne Religioners Historie.“

Men De véd da meget vel, at den *Omtale*, de Ikkekristne — ja, endog de *Ikkelutherske* — Religioner faar i de lutherske konfessionelle Skoler, er *værre* end *ingen*, idet Fremstillingen — foruden dette, at den gaar over den med en Harefod — tillige er saa *partisk* og dermed *vrang*, at den slet ikke giver Tilhørerne noget *frit Valg* mellem de forskellige Religionsformer.

Det, der maa kræves, hvor der skal undervises i Religionshistorie, er en *upartisk* og *ligelig* Fremstilling af de forskellige Hovedformer for Religionen, saa Eleverne ikke paavirkes til at godkende nogen enkelt bestemt Form, men stilles frit over for Valget.

2. De tager fuldstændig fejl, kære Frida Schmidt, naar De tror, at man, fordi man ikke tror paa *de* Aabenbaringer, der fortælles om i Bibelen, Koranen og andre Religionsgrundskrifter, saa ikke véd, hvor man skal søge „Trøst mod Dødens Kulde og Lægedom for Hjærtets Ve“. Thi for mig er *det* netop bleven en *alt for fattig Trøst*, som disse hinanden modsigende „Aabenbaringer“ kan give.

Nej, der er en anden Aabenbaring, som er mere paalidelig — som kommer til *alle* Mennesker og ikke blot til nogle faa — som er fri for alle Selvmodsigelser og derfor kan staa for al Kritik. Det er selve

Livets Aabenbaring.

Igennem det skabte Liv og Lovene for Tilværelsen aabenbarer den almægtige Gud sig til alle Tider og for alle Mennesker og giver sin Vilje til Kende.

Og min Overbevisning er, at hvis der virkelig gives en Fortsættelse af det individuelle Liv paa hin Side af Dødens Bro — hvad *ingen* af os kan *vide* det aller mindste om — saa vil *alle* Mennesker uden Undtagelse faa Lod og Del i dette Liv sammen med Gud, da det er fuldstændig i Modstrid med Tanken om Guds *Alkærlighed* og *Almagt* at tro, at han skulde skabe sig Børn, om hvilke han i Forvejen vidste, at de kun vilde forøge en Modstanders Hær og volde hans øvrige Børn Fortrød.

Og se dette: at turde tro paa *alle* Menneskers *Ligestilling* efter Døden, er en langt *lykkeligere* og *trøstefuldere* Tro at have end de Kristnes: at kun faa faa vil frelses, og de fleste vil gaa fortabt. Thi hvad Værdi vilde *det* Paradis kunne have for mig, der i Evighed udelukkede mig fra Samlivet med — maaské min Hustru eller nogle af mine Børn? —

3. Men naar Skolerne fremhæver Troen paa en enkelt Religionsform som det eneste saliggørende, og derved lærer Eleverne til at dømme alle anderledes troende og tænkende Mennesker til et evigt Helvede, da opdrager de Ungdommen til Intolerance og Hovmod. Og denne religiøse Intolerance giver De selv, gode Frida Schmidt, en lille Smule tilkende ved at fremsætte den Anskuelse, at fordi vi har hver sit religiøse Standpunkt, saa skulde al Diskussion mellem os være frugtesløs, og vi skulde kun have *Ynk* tilovers for hinanden.

Saaledes bør man ikke opgive hinanden. Det er i alt Fald ikke efter Bj. Bjørnsøns Kærlighedslov: